

אינפי 2 - דף עזר בנושא אינטגרלים קוויים ומשפט גרין

אינטגרל קווי מסוג I.

תהא $f(x, y)$ פונקציה סקלרית רציפה.

יהא γ עקום חלק הנתון ע"י $\begin{cases} x = x(t) \\ y = y(t) \end{cases}$ ל- $a \leq t \leq b$.

$$\text{נגדיר : } \int_{\gamma} f ds \equiv \int_a^b f(x(t), y(t)) \sqrt{x'(t)^2 + y'(t)^2} dt$$

הערות:

1. אם $f \equiv 1$, נקבל את אורך העקום γ .

$$2. \text{ אם העקום } \gamma \text{ נתון בהצגה מפורשת } y = \varphi(x), \text{ אז } \int_{\gamma} f ds = \int_a^b f(x, \varphi(x)) \sqrt{1 + \varphi'(x)^2} dx$$

3. אם העקום γ נתון בהצגה פולרית $(\theta, \rho(\theta))$, כלומר: $\begin{cases} x = \rho(\theta) \cos(\theta) \\ y = \rho(\theta) \sin(\theta) \end{cases}$ ל- $\alpha \leq \theta \leq \beta$,

$$\text{אזי } \int_{\gamma} f ds \equiv \int_{\alpha}^{\beta} f(\rho \cos(\theta), \rho \sin(\theta)) \sqrt{\rho(\theta)^2 + \rho'(\theta)^2} d\theta$$

אינטגרל קווי מסוג II.

יהא $\vec{F}$ שדה וקטורי רציף הנתון ע"י: $\vec{F}(x, y) = P(x, y)\hat{i} + Q(x, y)\hat{j}$.

יהא γ עקום חלק הנתון ע"י $\begin{cases} x = x(t) \\ y = y(t) \end{cases}$ ל- $a \leq t \leq b$.

$$\text{נגדיר : } \int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} \equiv \int_a^b [P(x(t), y(t))x'(t) + Q(x(t), y(t))y'(t)] dt$$

הערות:

1. אינטגרל קווי מסוג II מסומן גם ע"י: $\int_{\gamma} Pdx + Qdy$.

2. המשמעות הפיסיקלית שלו היא עבודת שדה לאורך מסלול.

3. האינטגרל תלוי בכיוון המוגדר ע"י γ .

$$4. \text{ אם } \gamma = \{(x, c) \mid a \leq x \leq b\} \text{ (כלומר, מקביל לציר } x), \text{ אז } \int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} \equiv \int_a^b P(x, c) dx$$

$$\text{(או, אם } \gamma \text{ מקביל ציר } y), \int_{\gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} \equiv \int_a^b Q(c, y) dy$$

משפט גרין:

יהא D תחום קשיר ב- R^2 . תהא $\Gamma = \partial D$ (שפת D) עם מגמה חיובית (כלומר, בתנועה לאורך Γ , תמיד D משמאל).

יהא $\vec{F}$ שדה וקטורי ב- C^1 (כלומר, בעל נגזרות חלקיות רציפות) על $\bar{D}$.

$$\text{אזי: } \oint_{\Gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = \iint_D \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \right) dx dy$$

מסקנה: אם $\Gamma = \partial D$, אז השטח של D נתון ע"י $\frac{1}{2} \int_{\Gamma} x dy - y dx$.

הגדרה: יהא $\vec{F}(x, y) = P(x, y)\hat{i} + Q(x, y)\hat{j}$ שדה וקטורי.

אם קיימת פונקציה סקלרית $\phi(x, y)$ המקיימת $\nabla \phi = \vec{F}(x, y) = (P, Q)$ (כלומר,

$$\frac{\partial \phi}{\partial x} = P, \frac{\partial \phi}{\partial y} = Q, \text{ אז:}$$

$\phi(x, y)$ נקראת "הפוטנציאל הסקלרי של $\vec{F}$ ", והשדה $\vec{F}$ נקרא "שדה משמר".
במקרה זה נאמר ש- $Pdx + Qdy$ הוא דיפרנציאל מדויק.

משפטים (אי תלות של אינטגרל קווי מסוג II במסלול):

1. יהא $\vec{F}$ שדה וקטורי רציף על תחום D . אז התנאים הבאים שקולים:

א. לכל מסלול סגור Γ ב- D מתקיים: $\oint_{\Gamma} \vec{F} \cdot d\vec{r} = 0$.

ב. האינטגרל $\int_{AB} \vec{F} \cdot d\vec{r}$ על מסלול בין A ל- B אינו תלוי במסלול המחבר את הנקודות A ו- B .

ג. $Pdx + Qdy$ דיפרנציאל מדויק, ו- $\int_{AB} \vec{F} \cdot d\vec{r} = \phi(B) - \phi(A)$.

2. אם $\vec{F}$ הוא C^1 והתחום D הוא פשוט קשר, אז התנאים הנ"ל שקולים גם ל-

$$\frac{\partial P}{\partial y} = \frac{\partial Q}{\partial x}.$$